

LES PRIMERES CIVILITZACIONS: MESOPOTÀMIA I EGIPTO

1. Mesopotàmia, terra entre dos rius

- La primera civilització urbana va néixer a la Baixa Mesopotàmia el IV mil·lenni a.C.:
    - Eren **ciutats Estat** governades per monarques que se servien de funcionaris i sacerdots.
    - La riquesa d'aquestes ciutats es basà en l'agricultura, molt productiva pel control que tenien de les aigües del Tigris. Per això la majoria dels habitants eren agricultors i pastors, i també hi havia artesans i comerciants.
  - A Mesopotàmia hi van sorgir també les primeres formes d'escriptura (**cuneïforme**) i es redactaren les primeres lleis escrites (**Codi d'Hammurabi**).
-

2. L'art mesopotàmic

- Les dues grans construccions de les ciutats mesopotàmiques van ser el **palau** i el **ziggurat**. Els edificis es construïen amb maons de tova recoberts de betum i de ceràmica vidriada de colors brillants. Les dues aportacions principals de l'arquitectura mesopotàmica van ser l'ús de l'arc i la volta, que oferien grans possibilitats constructives.
  - En **escultura** destaquen aquestes representacions:
    - Les estatuetses d'orants.
    - Les estàtues del rei Gudea de Lagaix, que van servir de model a d'altres.
    - Els relleus que representaven figures humanes o animals monstruosos i que decoraven els murs.
    - Les esteles on s'esculpien escenes de victòries militars i caceres.
-

3. Egipte, el Nil i el desert

- Egipte és una zona molt àrida travessada pel Nil, un riu cabalós que el divideix en **dues zones**: el Baix Egipte, corresponent a la desembocadura, i l'Alt Egipte, una zona dominada pel desert.
  - Les **crescudes** del Nil van permetre el sorgiment d'una gran civilització agrícola, tot i que va caldre:
    - Construir dics i canals per controlar les crescudes del riu i aprofitar-ne els beneficis.
    - Desenvolupar el càlcul, la geometria i establir un calendari.El Nil també es va convertir en la gran **via de comunicació** d'Egipte.
-

4. L'Egipte dels faraons

- El faraó Narmer, cap al 3000 a.C., unificà l'Alt i el Baix Egipte i es va proclamar senyor d'Egipte.
  - El **faraó** tenia un poder absolut i era considerat un déu:
    - Garantia l'ordre i la justícia.
    - Controlava la irrigació i el comerç exterior.
    - Era el cap suprem de l'exèrcit, que a més el preservava de revoltes internes.
  - Els altres grups socials privilegiats, que tenien la majoria de les terres conreables, eren:
    - **Alts funcionaris**, que governaven amb el faraó.
    - **Sacerdots**, que dirigien els ritus religiosos.
    - **Escribes**, que dominaven el càlcul i l'escriptura.
  - Pagesos, artesans i petits comerciants constituïen el **poble d'Egipte**. Tot i que en nombre reduït, també hi havia **esclaus**.
-

5. La religió egípcia

- La religió egípcia era **politeista**: el déu més popular era Ra (déu del sol), també hi havia Osiris (déu dels morts), Isis (deessa de la fertilitat), Horus (déu de la guerra) i Thot (déu de la saviesa), entre d'altres.
  - Els déus habitaven als temples i els sacerdots s'encarregaven del **culte** (obsequiar-los amb ofrenes, treure les estàtues en processó...).
  - La religió egípcia prometia una vida després de la mort (**vida d'ultratomba**), però per arribar-hi s'havia de momificar el cadàver i superar el Judici d'Osiris.
Els egipcis eren molt supersticiosos i creien que les figures que es col·locaven a les tombes preniën vida al més enllà, per això posaven estatuïtes als seus difunts i pintaven les tombes.
-

6. El temple, residència dels déus

- L'**arquitectura** egípcia tenia les característiques següents:
    - Seguia unes regles fixes i els artistes havien de reproduir els mateixos models.
    - Era arquivada i no utilitzava l'arc ni la volta.
    - Tendia al **monumentalisme**; les grans construccions van ser els temples i les tombes, construïdes amb pedra i decorades amb gravats, escultures i pintures.
  - Tots els **temples** tenien una estructura semblant; estaven emmurallats i tenien parts diferents:
    - El santuari, on es guardava l'estàtua del déu; només el faraó i els sacerdots hi tenien accés.
    - La sala hipòstila, on els nobles hi tenien accés.
    - El pati porticat, que era l'únic lloc on podia entrar el poble, en els dies de processó.
    - L'avinguda de les esfinx i la porta monumental, per on s'entrava al conjunt.
-

7. Les tombes egípcies

- Les tombes eren molt importants per a les creences dels egipcis perquè representaven la garantia de l'accés del difunt a la **vida d'ultratomba**.
  - Només els faraons i els grans dignataris van poder construir-se grans tombes. Les classes baixes eren enterrades a la sorra del desert.
  - A Egipte hi havia diversos tipus de tombes:
    - Les primeres van ser les **mastabes**, unes construccions rectangulars senzilles i de poca altura.
    - De la superposició de mastabes sorgiren les **piràmides**.
    - La por dels saqueigs portà a la construcció d'**hipogeus**, que eren cambres funeràries enterrades sota terra decorades amb molt de luxe.
-